IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI ŁĄCZNOŚCI Z POLAKAMI ZA GRANICĄ**

(NR 47)

z dnia 20 lipca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Łączności z Polakami za Granicą (nr 47)

20 lipca 2022 r.

Komisja Łączności z Polakami za Granicą, obradująca pod przewodnictwem posła **Roberta Tyszkiewicza (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie informacji pełnomocnika rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą na temat wyników konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2022” – wypoczynek letni;

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jan Dziedziczak** sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za granicą wraz ze współpracownikami, **Sławomir Kowalski** dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Marcin Chorzewski**, **Leszek Jasiński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dzień dobry. Witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji Łączności z Polakami za Granicą. Witam panie posłanki i panów posłów. Witam gości, pana ministra Jana Dziedziczaka sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnika rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą. Witam pana Jana Badowskiego dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Serdecznie witam pana Sławomira Kowalskiego dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz innych współpracowników reprezentacji rządu. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Porządek naszego dzisiejszego posiedzenia obejmuje dwa punkty: informację pełnomocnika rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą na temat wyników konkursu Polonia i Polacy za granicą 2022 – wypoczynek letni oraz sprawy bieżące.

Krótkie wprowadzenie, po przerwie covidowej w tym roku wraca organizacja wypoczynku letniego. Zajmowaliśmy się tym, dyskutowaliśmy o tym, kiedy omawialiśmy fundamenty polityki polonijnej prezentowane przez pana ministra przy okazji informacji na temat głównego konkursu dotyczącego finansowania organizacji polonijnych i Polonii za granicą. Wtedy pan minister stwierdził, że ze względu na rangę, na to, że rewitalizujemy ten format współpracy z Polonią będzie w tej kwestii ogłoszony oddzielny konkurs. On już został rozstrzygnięty. Działania z tym związane już trwają. Myślę, że to jest bardzo dobra okazja, by na przedostatnim posiedzeniu wakacyjnym, a ostatnim takim planowym, tę kwestię poruszyć, zapoznać się, jak ten konkurs wypadł i jak jego wyniki się przedstawiają.

Jeżeli nie usłyszę uwag, uznam, że Komisja proponowany porządek obrad akceptuje. Uwag nie słyszę. Przystępujemy zatem do realizacji porządku dziennego.

Bardzo proszę pana ministra Jana Dziedziczaka o prezentację wyników konkursu.

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za granicą Jan Dziedziczak:

Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, państwo przewodniczący, panie, panowie posłowie, szanowni rodacy oglądający nas za pośrednictwem Internetu w kraju i za granicą, chciałbym w czasie mojego wystąpienia przedstawić państwu zarówno wyniki konkursu Polonia i Polacy za granicą – wypoczynek letni. Oczywiście to jest dostępne na naszej stronie internetowej, ale obok wyników chciałbym przedstawić państwu zwłaszcza złożoność całego procesu, w którym bierze udział bardzo wiele instytucji. Czyli, jak doszliśmy do tego stanu, w którym prezentowane są wyniki.

Celem konkursu, jak już pan przewodniczący był uprzejmy powiedzieć, jest wsparcie zorganizowanych form wypoczynku letniego dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia. Program form wypoczynku powinien zapewniać w szczególności: dla jednego uczestnika przewidziane jest wsparcie wypoczynku w jednym zorganizowanym pobycie. Znaczy nie ma możliwości, żebyśmy jako państwo polskie w czasie pobytu wakacyjnego jednej osobie finansowali kilka pobytów. Zainteresowanie jest tak duże, jak słusznie pan przewodniczący powiedział, czekaliśmy długo, pierwszy raz w historii przez dwa okresy letnie z rzędu nie było tej bardzo ważnej formy pracy polonijnej, jakim jest wypoczynek letni dla dzieci polonijnych. Zainteresowanie jest bardzo duże, więc od razu przyjęliśmy to założenie.

Drugie założenie ogólne, o tym będzie jeszcze później, ale już teraz chcę państwu to zaznaczyć, konkurs, który omawiamy, nie jest skierowany dla dzieci polskiego pochodzenia z Ukrainy. Ze względu na toczącą się wojnę wypoczynek dla tych dzieci będzie realizowany w odmienny sposób, w innej formule konkursowej. Znaczy będzie i jest realizowany w innej formule konkursowej, a więc omawiamy cały świat, można powiedzieć, bez Polski i bez Ukrainy, więc wszystkich Polaków na świecie, bez tych dwóch krajów.

Szanowni państwo, konkurs Polonia i Polacy za granicą – wypoczynek letni został ogłoszony 26 kwietnia tego roku. Termin ten został przesunięty ze względu na agresję Rosji na Ukrainę. Toczące się działania zbrojne w Ukrainie i konieczność pomocy naszym rodakom, posiadaczom Karty Polaka z Ukrainy i posiadaczy Karty Polaka obywateli Ukrainy przebywających w Polsce przesunęły w czasie działania związane z konkursem. Wojna nie pozostała bez wpływu na sytuację życiową naszych rodaków mieszkających na Wschodzie. Potrzebują oni szczególnego wsparcia właśnie w tej chwili i my, jako rząd, właśnie takie wsparcie zapewniamy. Wspomnę o nim w późniejszej części mojego wystąpienia, jest to bowiem znaczące uzupełnienie środków przeznaczonych w konkursie.

Wracam jednak do naszego tematu wiodącego, a więc jak już wspomniałem, konkurs ogłoszono 26 kwietnia br. określając termin składania ofert na 17 maja br. Organizacje miały ustawowy termin na stworzenie i złożenie wniosków za pośrednictwem generatora, z którego korzystaliśmy już po raz kolejny i który znacznie ułatwia pracę wszystkim zarówno naszemu urzędowi, jak i – co najważniejsze – organizacjom składającym wnioski.

Kolejnym etapem konkursu była ocena ofert. Pierwszym etapem oceny ofert jest ocena formalna. Najpierw została przeprowadzona wstępna ocena formalna, która została dokonana przez Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą. Jej wyniki ogłoszono 27 maja br. Oferenci, a więc te organizacje pozarządowe polskie, składające w imieniu rodaków za granicą, mieli możliwość złożenia odwołań i uzupełnień. Po ich przesłaniu i analizie 7 czerwca br. ogłoszono ostateczne wyniki oceny formalnej. Szczegóły dotyczące oceny formalnej jeszcze państwu omówię.

Kolejnym etapem oceny było przekazanie ofert ekspertom posiadającym specjalistyczną wiedzę z zakresu realizacji zadań publicznych, zwłaszcza w zakresie realizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Eksperci oceniający oferty funkcjonują i wybrani zostali na podobnych zasadach jak w programie Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, realizowanym przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Są to osoby posiadające specjalistyczną wiedzą z zakresu konstruowania, oceny i wdrażania projektów społecznych, krótko mówiąc, są to też profesjonaliści w dziedzinie świata NGOs.

Kolejnym etapem były dwa posiedzenia komisji konkursowej i ostateczne wyniki ogłosiliśmy 6 lipca br. O tym, kto jest uprawniony do skorzystania z konkursu stanowi

ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, są to organizacje pozarządowe, które mają siedzibę w Polsce. Spośród organizacji pozarządowych największą grupę stanowią fundacje i stowarzyszenia. Oprócz nich osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku państwa do innych Kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego. Takimi podmiotami są np. parafie czy inne kościelne osoby prawne. Organizacjami pozarządowymi są również spółdzielnie socjalne czy też kluby sportowe, do których mają zastosowanie ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

Bardzo ważnym elementem każdej oferty jest program wypoczynku, który uwzględnia cele konkursu. Program ten jest wyznacznikiem jakości danej oferty i jest zindywidualizowany. Do każdej grupy uczestników wypoczynku wymagany jest osobny program. Jest to bardzo ważne i jest to też nowość, bo proszę sobie wyobrazić, że bywały okresy, gdzie wymagano tylko, nie wiem – liczby osób i skąd one są. Oceniając ofertę organizacji pozarządowej, która chce organizować dla naszych rodaków wypoczynek letni, domagamy się, wymagamy konkretnego, szczegółowego programu, bo uważamy – i to bardzo mocno chcę zaznaczyć – wypoczynek letni jest środkiem do celu, a nie celem samym w sobie. Wypoczynek letni jest narzędziem państwa polskiego do budowania więzi z Polską, jak i do przekazywania zarówno choćby wiedzy na temat naszej historii, geografii i kultury. Oczywiście promocji języka polskiego, jak i też przekazywania, rozwijania, rozbudzania więzi tych młodych ludzi z ojczyzną, z Polską. Wypoczynek letni jest narzędziem ku temu, a nie tylko miłym zapewnieniem czasu młodym ludziom. Żeby to narzędzie było skuteczne, to również musi być atrakcyjne. Wiadomo, że dzieci mają swoje wymagania i chcą także miło spędzić czas, ale to jest środek do celu, a nie cel sam w sobie.

Program wypoczynku letniego powinien zapewniać: naukę języka polskiego poprzez różne działania uwzględniające patronów roku 2022, ustanowionej przez Sejm i Senat Rzeczypospolitej; pogłębianie wiedzy o polskiej kulturze, historii, dziedzictwie narodowym, tradycji i geografii; integrację i aktywizację dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia; zachęcenie do podjęcia studiów na polskiej uczelni poprzez promowanie szkolnictwa wyższego, studiowanie w Polsce wśród młodzieży polonijnej. W konkursie złożono 40 ofert, które ostatecznie, to jest po upływie terminu na uzupełnienie braków formalnych i niespełnienie wymogów formalnych było pięć. Pozostałe 35 ofert podlegało ocenie merytorycznej.

Jeśli chodzi o formę prawną oferentów dominowały fundacje, których było 20 oraz stowarzyszenia – 16 stowarzyszeń. Nie powinno to być zaskoczeniem, ponieważ zdecydowana większość organizacji pozarządowych to fundacje i stowarzyszenia. Pozostałe cztery podmioty to inne formy, a zatem uczniowskie kluby sportowe, mają one formę stowarzyszeń, mają do nich zastosowania przepisy ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Jedyny wyjątek, nie podlegają wpisowi do KRS, tylko do ewidencji prowadzonej przez powiaty: Izba Gospodarcza oraz kościelna osoba prawna.

W ramach konkursu wyodrębniono pięć obszarów wsparcia, więc takich pięć kierunków, które przemyśleliśmy w zespole i postanowiliśmy wyodrębnić. Organizacje pozarządowe miały możliwość wyboru, wedle jakiego z tych pięciu kierunków złożą oferty, czyli: pobyty uczniów szkół polonijnych, pobyty lokalne, letnie szkoły języka polskiego, studiuj w Polsce, półkolonie i kolonie w miejscu zamieszkania.

W ramach obszarów wspierane były stacjonarne formy wypoczynku. To znaczy, drodzy państwo, to może teraz tak, pobyty uczniów szkół polonijnych. Wspierane są stacjonarne formy wypoczynku dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia, uczniów szkół polskich za granicą posiadających ważną legitymację szkolną. Wypoczynek organizowany jest na terenie Polski. W ramach tego obszaru wspierane będą stacjonarne formy wypoczynku dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia, uczniów szkół polskich za granicą, szkół z językiem polskim działających w systemach oświaty i innych państw i szkół polonijnych posiadających ważną polonijną legitymację szkolną. Wspierane będą formy wypoczynku organizowane dla dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 19 lat. Uznaliśmy, że ten wiek maturalny jest górnym wyznacznikiem, więc jest możliwość, żeby nawet

pełnoletni uczestnik, a więc ten dziewiętnastolatek, maturzysta mógł być traktowany jako uczestnik naszego wyjazdu. W celu potwierdzenia, że są to właściwe grupy beneficjentów, wprowadzono wymóg posiadania legitymacji polonijnej, legitymacji szkolnej. Wymóg posiadania polonijnej legitymacji jest potwierdzeniem, że beneficjentami tej oferty będą uczniowie szkół polonijnych lub szkół w obcych systemach oświatowych z językiem polskim wykładowym. Krótko mówiąc, chcemy tym wypoczynkiem letnim podziękować za to, że przez cały rok szkolny, często np. w sobotę młodzi ludzie uczą się, w dodatkowy dzień chodzą do polskich szkół. Chcemy też motywować tych, którzy się zastanawiają czy do takich szkół chodzić. Warto chodzić, bo proszę bardzo, będziemy zaproszeni na wakacje do Polski.

Wypoczynek będzie odbywał się na terenie Polski. Oferty w tym obszarze mogą uwzględniać organizacje turnusów w różnych miejscach naszego kraju. Każda grupa uczestników wypoczynku powinna mieć przygotowany osobny program wypoczynku uwzględniający cele konkursu. Program powinien zawierać elementy związane z budowaniem tożsamości narodowej oraz kontakty z rówieśnikami z Polski. Oferty składane w tym obszarze mają bardziej masowy charakter. Wsparciu podlegać będą zadania dotyczące wypoczynku zorganizowanego dla wielu grup uczestników. W regulaminie konkursu postawiono wymóg, aby liczba odbiorców była wyższa niż 50 osób. Ponadto długość jednego turnusu nie może przekraczać 14 dni (13 noclegów). Wypoczynek ten ma mieć charakter stacjonarny. Nie jest wspierany wypoczynek mający charakter wycieczki objazdowej, to będzie w innych punktach. Jest to dla nas bardzo ważne, aby pobyt w Polsce był ukoronowaniem ich wysiłku w szkole polonijnej czy w szkole w obcym systemie oświatowym z polskim językiem wykładowym.

Kolejny kierunek – pobyty lokalne. Stacjonarne formy wypoczynku dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia uczniów szkół polskich za granicą: pobyt skorelowany z nauką w szkole polskiej polonijnej; partnerstwo szkół, samorządów, organizacji; poznawanie walorów kulturowych polskich regionów. Oczywiście wypoczynek ten również jest organizowany na terenie Polski. Podobnie jak w obszarze pierwszym, w ramach obszaru drugiego wspierane będą stacjonarne formy wypoczynku dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia uczniów szkół polskich za granicą, szkół z językiem polskim działających w systemach oświaty innych państw i szkół polonijnych posiadających ważną legitymację szkoły polonijnej lub szkoły w obcym systemie oświatowym z polskim językiem wykładowym. Podobnie jak w obszarze pierwszym wypoczynek będzie odbywać się na terenie Polski.

Oferty w tym obszarze uwzględniają organizację turnusów w jednym wybranym miejscu w Polsce. Program powinien uwzględniać walory kulturowe tego regionu. W tym obszarze oferty mają charakter kameralny. Wsparciu podlegać będzie wypoczynek zorganizowany do 50 osób. Oferta może zawierać organizację wypoczynku dla jednej lub kilku grup uczestników, ale łączna grupa odbiorców projektów w tym obszarze nie może przekraczać 50 osób. Czas trwania jest identyczny jak w obszarze pierwszym do 14 dni. Wspierane będą w szczególności formy wypoczynku planowane jako kontynuacja wcześniej nawiązanej współpracy między miejscowościami partnerskimi w Polsce i za granicą, pomiędzy środowiskiem dzieci i młodzieży polskiej, z dziećmi i młodzieżą polską i polonijną mieszkającą poza granicami kraju. W przypadku pobytów, w których uczestnikami są zarówno dzieci i młodzież o polskich korzeniach mieszkające poza granicami, jak i dzieci i młodzież pochodzące z Polski kosztami kwalifikowanymi są wydatki związane z pobytem tych pierwszych. Oferta powinna zawierać program pobytu, uwzględniający cele konkursu, czyli walory historyczne, kulturowe regionu zaproponowanego jako miejsce wypoczynku oraz zajęcia służące podniesieniu sprawności posługiwania się językiem polskim.

Kierunek trzeci – letnie szkoły języka polskiego. Stawiamy tu na wzmocnienie kompetencji językowych, we wszystkich kierunkach stawiamy na język polski, ale tu zwłaszcza. Pogłębienie więzi z Polską i zachęcenie uczestników do podjęcia w Polsce studiów lub w dalszej perspektywie podjęcia współpracy z polskimi uczelniami i firmami na polu naukowym i gospodarczym. Dla osób posiadających polskie obywatelstwo lub polskie korzenie, które pragną pogłębić swoją znajomość języka i kultury polskiej. Celem wsparcia powinno być wzmocnienie kompetencji językowych, a także pogłębienie więzi z Pol-

ską i zachęcenie uczestników do podjęcia w Polsce studiów lub w dalszej perspektywie współpracę z polskimi uczelniami i firmami na polu naukowym i gospodarczym.

Nauka języka polskiego w ramach letnich szkół języka polskiego powinna być prowadzona na różnych poziomach znajomości języka, określonych zgodnie z europejskim systemem opisu kształcenia językowego CEFR, zorganizowana w grupach do 15 osób podzielonych ze względu na stopień znajomości języka polskiego. Oferta powinna zawierać sposób określania przez organizatora poziomu znajomości języka i kwalifikowania do grup językowych. Wskazane jest, by kursanci, którzy zakwalifikowali się do jednej grupy, pochodzili z różnych krajów. Chodzi o to, żeby między sobą mówili oni w języku polskim. Jeżeli chodzi o zajęcia, minimum cztery godziny lekcyjne, czyli cztery razy 45 minut nauki języka dziennie oraz dodatkowo co najmniej trzy godziny lekcyjne w tygodniu o tematyce z zakresu historii, geografii, kultury polskiej. Kurs powinien trwać nie dłużej niż trzy tygodnie i powinien kończyć się egzaminem, a kursant powinien po zakończeniu i spełnieniu wymagań formalnych – obecność na zajęciach, zdanie egzaminu – mieć możliwość otrzymania dyplomu oraz w przypadku studentów uzyskania punktów ECTS. Kursy powinny być organizowane lub współorganizowane przez uczelnie lub szkoły językowe, posiadające udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu zajęć z języka polskiego jako obcego. Uzupełnieniem zajęć powinien być dodatkowo program umożliwiający uczestnikom aktywne poznanie polskiej kultury, tradycji i historii.

Kierunek czwarty – studiuj w Polsce. Ceną wsparcia jest zachęcenie młodzieży klas maturalnych polskiego pochodzenia do rozpoczęcia studiów w jednej z polskich uczelni. Głównymi odbiorcami zadania publicznego powinny być zatem osoby rozpoczynające jesienią 2022 r. naukę w klasie maturalnej lub w jej odpowiedniku w obcym systemie nauczania. Zadania publiczne powinny być skierowane w szczególności do młodzieży polskiego pochodzenia z krajów tzw. starej emigracji, w których napływy Polaków są dziś ograniczone, mam na myśli choćby: Stany Zjednoczone, Australię, Kanadę, RPA, Wielką Brytanię. Mówimy oczywiście w przypadku Wielkiej Brytanii o tej starej emigracji. Temat był podnoszony wielokrotnie na Komisji. Zależy nam na tym, aby ta młodzież z szeroko rozumianego Zachodu – mówię tu umownie, bo oczywiście trudno nazwać Zachodem Australię czy RPA – by przyjeżdżała do Polski na studia. Studiowanie takiego młodego człowieka jest to duża szansa na to, że on po studiach zostanie w Polsce na zawsze, zakorzeniając się tutaj pięć lat, widząc rozwój gospodarczy Polski, bezpieczeństwo. Bezpieczeństwo to nawet takie pospolite. Wierzcie mi państwo, to jest wielkie odkrycie wielu młodych gości w Polsce, że mogą normalnie iść po ulicy albo że o godz. 22.00 młoda dziewczyna, młoda studentka może wrócić bezpiecznie do domu komunikacją miejską, nawet w dużym mieście. W Polsce to jest możliwe, a wierzcie mi państwo, w wielu miejscach na świecie to nie jest możliwe. Tutaj jest duża szansa, że taka młoda osoba podejmująca studia w Polsce, zostanie w Polsce i ściągnie swoją rodzinę. Drugi wariant, to taka osoba wróci do swojego kraju po pięciu latach studiowania w Polsce, mieszkania w Polsce, mimo że nawet być może się nie urodziła w Polsce, tylko jest na obczyźnie już któreś pokolenie, ona będzie wulkanem polskości, prawdopodobnie będzie angażować się w organizacje polskie, polonijne, będzie być może, nawet liderem takiej organizacji. Chcemy po prostu ożywić kolejne pokolenie elit polonijnych w danym kraju. Zwłaszcza mówię o tych krajach wymienionych, gdzie nie ma napływu kolejnych Polaków: Stany Zjednoczone, Kanada, Australia, RPA, to są kraje, gdzie w zasadzie 20–30 lat temu skończyła się migracja. Jest ich bardzo dużo, mają piękne tradycje, ale trzeba ukierunkowywać młodych ludzi na to, żeby byli liderami tego dziedzictwa polonijnego w tych krajach albo żeby zostali w Polsce. Oba scenariusze są dla nas bardzo korzystne, jako spraw polskich.

W ramach tego obszaru wspierane będą w szczególności projekty polegające na promocji polskich uczelni wśród uczniów polskiego pochodzenia ostatnich klas szkół średnich i zachęcanie do wyboru uczelni wyższych w kolejnym etapie edukacji poprzez spotkania z przedstawicielami uniwersytetów, liceów, organizacji edukacyjnych z całego świata, udział w wizytach studyjnych na polskich uczelniach, poradnictwo, np. planowanie edukacji w Polsce, planowanie indywidualnej ścieżki edukacji kariery, uczestnictwa w targach uczelnianych, uczestnictwo w targach uniwersyteckich, wykłady, warsztaty, panele dyskusyjne. Część działań może być realizowanych w formie zdalnej.

Ostatni kierunek – półkolonie, kolonie w miejscu zamieszkania. Zadanie polega na organizacji wakacyjnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży pochodzących z polskich rodzin w kraju ich zamieszkania. Aktywny wypoczynek dzieci powinien być połączony z poprawą kompetencji językowych uczestników form wypoczynku. Wypoczynek letni w ramach tego obszaru może być organizowany w państwach byłego Związku Sowieckiego oraz w państwach Europy Zachodniej. W ramach obszaru możliwa jest organizacja półkolonii, czyli form wypoczynku w ramach, których nieprzewidziane zostały noclegi tzw. lato w mieście, znane nam wszystkim. Przewiduje się też wsparcie koloni i obozów dzieci i młodzieży, które powinny być organizowane w państwie zamieszkania odbiorcy. Oferent powinien załączyć do oferty program wypoczynku uwzględniający w szczególności podniesienie sprawności uczestników posługiwania się językiem polskim oraz elementy umożliwiające uczestnikom pogłębienie tożsamości narodowej poprzez poznanie polskich tradycji, kultury, historii. Program ten powinien być dostosowany do wieku odbiorców, ich poziomu znajomości języka polskiego. Należy sporządzić osobny program dla każdej grupy uczestników wypoczynku.

Teraz, drodzy państwo, kto, ile ofert i który kierunek cieszył się największym zainteresowaniem, z tych omówionych. Jak państwo widzą, najwięcej ofert złożono w obszarze drugim i pierwszym, a więc pobyty lokalne i pobyty uczniów szkół polonijnych. Tylko po jednej ofercie złożono w obszarze trzy, czyli Studiuj w Polsce i obszarze cztery – Półkolonie i kolonie w miejscu zamieszkania. W obszarze piątym złożonych zostało sześć ofert. W celu efektywnego wykorzystania środków nie przewidziano sztywnego podziału między poszczególne obszary. Takie założenie przyjęto podczas dwuletniej przerwy w organizowaniu wypoczynku letniego. Po tak długiej przerwie trudno było przewidzieć, jak wielkie zainteresowanie będzie budzić konkurs w poszczególnych obszarach. Jak państwo widzieliście, w obszarach trzy i cztery złożono zaledwie po jednej ofercie. Zatem przyjęcie tej elastyczności było dobrym rozwiązaniem.

Jak już powiedziałem, pierwszym etapem oceny była ocena formalna. Wstępnie negatywnie oceniono ponad połowę, niemal połowę złożonych ofert. Regulamin konkursu jednak pozwala na odwołanie się od wstępnych wyników oferty formalnej i uzupełnienie braków. Najczęściej występującym brakiem było niedołączenie do ofert programu wypoczynku. Dokumentu bardzo ważnego, bo pozwalającego na ocenę jakości oferty. Niestety tutaj było to sformułowanie, które bardzo nas w urzędzie irytuje, zwłaszcza słuchających nas partnerów przestrzegam, nie lubimy sformułowania „bo zawsze tak było”. Nie, ale właśnie teraz jednak asertywnie i stanowczo wymagamy szczegółowego programu, co państwo zamierzacie robić, jakby dokładnie, nie objazd Polski, tylko dzień pierwszy Kraków, zwiedzanie Wawelu, zwiedzanie Muzeum Narodowego. Dzień drugi, nie wiem, Wieliczka, zwiedzanie kopalni soli, tak szczegółowo rozpisane. Innym brakiem było niedołączenie dokumentu wypisu z Rejestru Ewidencji podmiotu niepodlegającego wpisowi do KRS-u, w przypadkach podlegających do KRS można samodzielnie pobrać druki i uzupełnić braki. Jak już powiedziałem, tego typu dokumenty można było uzupełnić.

Jak widzimy ostatecznie negatywnie oceniono tylko pięć ofert. Spośród tych pięciu ofert, które nie spełniły wymogów oceny formalnej, jeden podmiot był nieuprawniony, nie miał siedziby na terytorium Rzeczypospolitej, zatem nie mógł być uznany za organizację pozarządową w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W pozostałych czterech przypadkach nie uzupełniono brakujących dokumentów.

Kolejnym etapem było przekazanie ofert wraz z opiniami instytucji – co bardzo istotne – ekspertom posiadającym specjalistyczną wiedzą z zakresu realizacji zadań publicznych, w tym w szczególności w organizacji wypoczynku. W konkursie zakresu wypoczynku letniego oceniało 18 ekspertów, ponieważ do oceny merytorycznej skierowano 35 ofert. Każda była oceniana przez trzech ekspertów. Wydali oni łącznie 150 opinii. Oznacza to, że na każdego eksperta przypadło średnio 5,8 opinii. Oczywiście niektórzy oceniali więcej ofert, inni mniej. Eksperci oceniający oferty funkcjonują i wybrani zostali na podobnych zasadach, jak w programie FIO realizowanym przez NIW. Są to osoby posiadające specjalistyczną wiedzę, jak już wspominałem, z dziedziny współpracy NGOs. Eksperci oceniają: merytoryczną wartość oferty i logikę projektową; doświadczenia oferenta; jakość oferty, jej rezultatów, czyli namacalnych efektów działań; poprawność kosztów,

kalkulację wkładu własnego, krótko mówiąc, czy działania są dobrze opisane, czy koszty są uzasadnione, a nie np. przeszacowane, jak często się zdarza. Czy nakłady środków do efektów są zadowalające. Można bowiem sobie wyobrazić sytuację wydatkowania 500 tys. zł na wynajęcie dużego ośrodka w ofercie z obszaru dwa, a więc skierowanego do grupy nie większej niż 50 osób. Podobnie zbyt lakoniczny opis, niezawierający opisu jakichkolwiek działań, liczby uczestników czy miejsca wydarzenia nie uzasadnia przyznania dofinansowania. Niestety i takie przypadki się zdarzały, nad czym ubolewam, dotyczyły bowiem czasem znanych nam środowisk. Braki merytoryczne uniemożliwiły nam jednak przyznanie dofinansowania. Musimy bowiem stosować równe zasady w stosunku do złożonych wniosków. Każda z ofert została oceniona przez troje ekspertów, którzy nie mieli dostępu do ocen pozostałych. Czyli jakby trzech ekspertów niezależnie od siebie, nie wiedząc o tym, jak inny ekspert ocenia, dokonywali takiej analizy. Średnia ocen została później uwzględniona w projektach list rankingowych. Do ekspertów przekazane zostały oferty, które przeszły pozytywnie wstępną ocenę merytoryczną komisji konkursowej, więc te 35 z 40 ofert. Podczas oceny merytorycznej można było otrzymać maksymalnie 100 punktów, oceniano oferenta, jego doświadczenie, potencjał za co można było otrzymać maksymalnie 10 punktów. 25 punktów można było otrzymać kosztorys oferty, jak widać koszty mają dla nas duże znaczenie, bo to jest kwestia po prostu racjonalnego wydawania pieniędzy publicznych.

Waga przyłożona do kryterium ma na celu doprowadzenie do tego, aby wydatki były dokonywane w sposób celowy, oszczędny, z zachowaniem zasad, uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów oraz zasady optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Kiedyś to nazwałem tak – może dla osób zajmujących się biznesem będzie to sformułowanie znajome, tylko tutaj nie mówimy o zyskach finansowych tylko o zyskach dla sprawy Polski – ja mówię stopa zwrotu. Szerzej, ile zyskujemy dla spraw Polski, dla spraw polonijnych, dla spraw, o które się troszczymy, z zainwestowanych pieniędzy. Prawda? Jeszcze większą wagę przyłożono do jakości oferty i aż 50% możliwych do uzyskania punktów można było otrzymać w tym kryterium. Natomiast za wkład własny można było otrzymać 15%.

O krótkie omówienie i wyjaśnienie kart opinii ekspertów poprosiłbym, jeśli pan przewodniczący by się zgodził, pana dyrektora Badowskiego.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Panie dyrektorze, ale bardzo konkludywnie.

Dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Jan Badowski:

Dobrze. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Resztę możemy zostawić na dyskusję i pytania po prostu.

Dyrektor departamentu KPRM Jan Badowski:

Powiem tylko o naszych kryteriach oceny. Po pierwsze, jest to przede wszystkim potencjał i doświadczenie organizacji. Patrzymy tutaj i na tę organizację, która de facto organizuje zadania. Często jest tak, że duża organizacja np. zleca później realizację wypoczynku jakiejś firmie, która to już, że tak powiem, biznesowo prowadzi. Patrzyliśmy też na doświadczenia, jeśli była jakaś nieznana szerzej organizacja, która to robi np. po raz pierwszy w tym segmencie, jeśli np. współpracowała w ramach programu „Rodzina polonijna”, albo w ramach partnerstwa samorządów, to szło to na plus tej organizacji.

Później kwestia kosztorysu – jest to 25 punktów. Po pierwsze, to jest szczegółowość, po drugie to jest zasadność kosztów, ich wyliczenie i sposób kalkulacji. Zwracaliśmy tu uwagę na to, żeby można było powiedzieć, czy dobrze i właściwie zostało to skalkulowane. Wydaje się to truizmem, ale mieliśmy takie przypadki, że ktoś mógł napisać np. że to jest wypoczynek dzieci, jest to 2 tys. zł od dziecka – i była to cała informacja. Nie jest to szczegółowa informacja, jeśli chodzi o budżet. Niestety na tego typu kwestiach organizacje bardzo dużo punktów straciły. Mam wrażenie, że to będzie też element naszej edukacji dla przyszłych oferentów i przy kolejnym naszym systemowym konkursie wsparcia Polonii i Polaków za granicą i przy wypoczynkach letnich.

Później jest kwestia jakości oferty. Mamy tu po pierwsze, diagnozę potrzeb, czyli trzeba jednak napisać parę słów o tym, jaka grupa będzie uczestnikiem, dlaczego akurat oni powinni zostać objęci tym wsparciem. Mamy ocenę rezultatów, czyli te namierzalne efekty, one są bardzo powiązane także z samym programem wypoczynku i z oceną tego programu. Tutaj rzeczywiście wymagaliśmy po raz pierwszy od lat, a może nawet po raz pierwszy w historii, żebyśmy otrzymali szczegółowe programy wypoczynku, żebyśmy wiedzieli, co się dzieje. Zdarzało się, że mieliśmy program, który wyglądał w ten sposób, że było 14 dni i każdy wyglądał tak samo, czyli: pobudka, śniadanie, zajęcia programowe, obiad, zajęcia programowe, kolacja, zajęcia programowe, cisza nocna. Nie jest to jakościowo dobry program, nie było tam żadnej informacji o prowadzonych zajęciach, o tym jakie miejsca będą odwiedzane, jak ta integracja z Polską ma być prowadzona.

Oczywiście też ocena atrakcyjności lokalizacji miejsca wypoczynku, czyli czy to jest jakiś ośrodek i w jakiej części Polski. Ma to też znaczenie. Jeśli przyjeżdżają nasi rodacy ze Wschodu, to oni są zazwyczaj bardzo zadowoleni z tego, że w ogóle do Polski mogą przyjechać. Niemniej jednak też chcemy im zapewnić jakościowo ciekawe miejsca. Wiemy, że te miejsca, które są atrakcyjne turystycznie są zwykle droższe, niemniej jednak to też wpływa na ocenę samego projektu. Oczywiście też kwalifikacje osób zaangażowanych w realizację, czyli tych, które będą opiekowały się tymi dziećmi, bo to też jest ważne. Oczywiście oni, realizując wypoczynek zgodny z rozporządzeniem ministra edukacji narodowej, muszą mieć odpowiednie kwalifikacje, jeśli chodzi o ukończone kursy itd. Niemniej jednak chcemy, żeby to były osoby, które potrafią pracować np. z naszymi rodakami z zagranicy, bo ta specyfika jest bardzo szczególna i trzeba mieć pewną wiedzę, pewną wrażliwość.

Na koniec wkład własny, czyli to co organizacja albo samorząd – głównie w przypadku kierunku drugiego – włącza od siebie. Ponieważ to jest też ważne, że jeśli mamy wsparcie dodatkowe i widać tę aktywność samorządu, czy jakiegoś miasta, czy mniejszej miejscowości, to wskazuje to, że ta grupa będzie dobrze zaopiekowana i będzie miała ciekawy program.

Na koniec wolontariusze, czyli to co w organizacjach społecznych jest standardem, ale takim szczególnie cennym, czyli to co organizacja, czy to co Polacy tutaj na miejscu będą robić za darmo dając siebie. Ma to też duże znaczenie przy ocenie całej oferty.

Podczas opiniowania każdej oferty proponowane były pewne redukcje kosztorysu. W tym miejscu zdradzę sekret, bo może pan minister o tym nie wspomni, w tym roku przyjęliśmy stawkę na wyżywienie i zakwaterowanie w wysokości 120 zł na osobodzień. Jest to stawka niewygórowana, ale wystarczająca. Niektórzy określali ją w wysokości około 70 zł, czasem 90 zł, niektórzy 300 zł, ale ten limit postawiliśmy w wysokości 120 zł. Myślę, że teraz oddam głos panu ministrowi.

Jeszcze powiem, co nie podlega ocenie. Są to rzeczy, które na etapie oceny formalnej weryfikowaliśmy, jeśli ktoś nie dosłał np. właśnie załącznika z programem, niestety to jest coś, co uniemożliwia nam ocenę całej oferty. Tak naprawdę, jeśli ktoś załączył wszystkie załączniki i zmieścił się w terminie złożenia samego wniosku i nie zrobił błędów przy wpisywaniu kosztorysu, co jest trudne, bo generator to w zasadzie uniemożliwia.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą Jan Dziedziczak:

Czyli reaguje.

Dyrektor departamentu KPRM Jan Badowski:

Znaczy reaguje, czyli nie przepuszcza do kolejnego etapu, tutaj pomyłka jest trudna do zrobienia, więc tego typu rzeczy się nie zdarzają.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą Jan Dziedziczak:

Panie przewodniczący, czy jeszcze mogę już zakończyć te ostatnie pięć minut?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą Jan Dziedziczak:

Jeszcze nie zakończyliśmy procedury konkursowej, bo mamy kolejny etap, a więc już po zaopiniowaniu przez ekspertów nastąpiły prace komisji konkursowej, która zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, składa się z przedstawicieli organu administracji, w naszym przypadku oczywiście Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W skład komisji weszli pracownicy: Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą, Departamentu Koordynacji Projektów Międzynarodowych, Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego, Biura Budżetowo Finansowego oraz pracownicy sektora pozarządowego zgłoszeni przez organizacje niestartujące w konkursie. Aby uniknąć konfliktów interesów, to po prostu w ramach współpracy z NGOs-ami te instytucje miały możliwość patrzenia nam na ręce, jak to się mówi kolokwialnie, a nawet podejmowania wspólnie z nami decyzji.

W pracach komisji z głosem doradczym brały udział również osoby posiadające specjalistyczną wiedzę, zwłaszcza jesteśmy bardzo wdzięczni za pomoc osób wydelegowanych z Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Jeszcze raz tutaj publicznie, w obecności państwa parlamentarzystów chciałbym podziękować panu dyrektorowi i jego współpracownikom.

Należy zauważyć, że komisja konkursowa weryfikowała ocenę punktową, wynikającą ze średniej ekspertów, biorąc pod uwagę opinie instytucji, w tym placówek dyplomatycznych. Po prostu placówki też oceniają np. czy szkoła działa w ich okręgu konsularnym, czy to jest poważna instytucja czy nie, która się do nas zgłasza z chęcią wysłania dzieci. Komisja konkursowa analizuje opinie instytucji, ekspertów, wsłuchuje się w głosy doradcze i na tej podstawie formułuje rekomendację. Na tym etapie analizowane są m.in. zakładane koszty projektów i to, czy zaplanowane rezultaty są warte tych kosztów. Zdarzają się bowiem sytuacje, gdzie budżety są zdecydowanie przesadzone – podkreślę. Na złożone propozycje działań patrzymy zarówno pod względem merytorycznym, jak i ekonomicznym, są to środki polskiego podatnika, które musimy jak najlepiej wydatkować.

W obszarze pierwszym przyznano dotacje siedmiu spośród 12 ofert złożonych w tym obszarze. Kwota dotacji przeznaczona w tym obszarze to 2473 tys. zł. W obszarze drugim przyznano dotacje 12 spośród 20 ofert złożonych w tym obszarze. Kwota przyznana dotacji w tym obszarze to 1423 tys. zł. Pomimo że dotacje przyznano większej liczbie ofert, to suma przyznanych dotacji jest o ponad milion złotych mniejsza. Wynika to z faktu, że obszar pierwszy dotyczył wypoczynku dla ponad 50 osób, natomiast w obszarze drugim oferta nie mogła dotyczyć większej liczby uczestników niż 50. Jest oczywistym, że mniejsza skala powoduje mniejsze koszty.

W obszarach – trzecim i czwartym przyznano dotacje po jednej ofercie w każdym z tych obszarów. W obszarze trzecim przyznano dotacje w wysokości 200 tys. zł, a w obszarze czwartym prawie 80 tys. zł. Natomiast w obszarze piątym dotacje przyznano trzem spośród sześciu ofert złożonych w tym obszarze. Kwota przyznanej dotacji w tym obszarze to prawie 800 tys. zł.

Teraz podsumowanie. Wszystkie oferty złożone i ocenione pomyślnie pod względem formalnym i w konkursie opiewały na łączną kwotę prawie 7660 tys. zł. Po analizie złożonych ofert i złożonym wielostopniowym procesie oceny, który już omówiliśmy, przyznano dotacje na łączną kwotę prawie 5000 tys. zł. Jeśli chodzi o proporcje przyznanych ofert, złożono 40 ofert. Zdecydowana większość, bo 35 spełniła wymogi formalne, natomiast dotacje przyznano 24 ofertom.

Organizacja wypoczynku to pewien proces, w którym sam wypoczynek jest jednym, co prawda najważniejszym, ale tylko elementem całości. Przyjęto następujące ramy realizacji zadania. Najwcześniejszy termin rozpoczęcia zadania publicznego dla wszystkich rodzajów projektów, to 1 kwietnia 2022 r. Jak już powiedziałem, najważniejszym momentem tego zadania jest sam pobyt w Polsce. Termin tego pobytu powinien być zaplanowany w okresie od 15 czerwca br. do 30 września br. Nieprzekraczalny termin zakończenia realizacji zadania publicznego to 31 października tego roku. Okres realizacji zadania publicznego musi mieścić się w powyższych terminach.

Jak już podkreśliłem, pierwsze działania zgodne z regulaminem konkursu oferenci mogli podjąć 1 kwietnia tego roku, dlatego niezależnie od daty zawarcia umowy wszystkie koszty są kwalifikowane właśnie od tego dnia. Wszystkie koszty poniesione będą zwracane od tego dnia.

Dobre praktyki, które można nazwać dobrą zmianą w stosunku do lat poprzednich, to przede wszystkim karta oceny oferty, czyli obiektywne kryteria oceny wniosków. Połowę możliwych do uzyskania punktów, to jest 50 ze 100 możliwych, można było uzyskać za kryterium – jakość. Kolejnym priorytetem jest gospodarne wydawanie publicznych środków, a więc kryterium – kosztorys, w którym można było otrzymać czwartą część możliwych do uzyskania punktów, czyli 25. Mniejsze znaczenie podczas oceniania oferty przyznano doświadczeniu i potencjale oferenta, czyli zadeklarowanemu przez niego wkładowi własnemu karty. Jest to ważne, ale jednak w proporcjach. Karty oceny ofert są dostępne dla podmiotów, które złożyły ofertę, a więc podmioty i zarówno te, które uzyskały dotacje, jak i nie uzyskały, mogą uzyskać karty oferty. Mogą zobaczyć, gdzie popełniły błędy, na co zwróciliśmy uwagę. Jesteśmy w pełni transparentni.

Drugą zmianą jakościową jest generator, który zapewnia nowoczesne rozwiązania i dodatkowo jest cały czas udoskonalany. Jest to narzędzie sprawne i funkcjonalne. Dzięki niemu obieg większości możliwych do tego dokumentów jest elektroniczny. W generatorze znajdują się zarówno oferty, jak i karty opinii, propozycje umów i moduł sprawozdań. Wszystkie etapu oceny, aż do wydruku list rankingowych były realizowane online w generatorze.

Wypoczynek jest adresowany do uczniów szkół polonijnych i stanowi kontynuację nauki szkolnej, dlatego szczególnie ważny jest obowiązek posiadania polonijnej legitymacji szkolnej w obszarach pierwszym i drugim przez uczestników wypoczynku. Legitymacja szkolna wymagana jest tylko w przypadku osób do 18. roku życia.

Przypomnę, że zgodnie z art. 11b ustawy o działalności pożytku i wolontariacie prezes Rady Ministrów może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom z nimi zrównanym, np. organizacjom kościelnym, realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert, w szczególności ze względu na ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny. Wsparcie dla Polaków z Ukrainy w zakresie wypoczynku letniego przeprowadzamy w trybie art. 11b ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Oferty dotyczące wsparcia w tym zakresie już zostały do nas złożone i aktualnie są rozpatrywane. Wiem, że czasu jest mało, sprawa jest bardzo pilna. Dlatego robimy wszystko, aby wsparcie dotarło jak najszybciej.

Szanowni państwo, bardzo dziękuję za uwagę. Zmieściliśmy się w godzinie, nie tylko godzinie zegarowej, ale godzinie lekcyjnej, równo 45 minut, więc dostosowujemy nasze wymagania do omawianego tematu, godzina lekcyjna. Jeśli potrzebne są dodatkowe informacje, to oczywiście jesteśmy do państwa dyspozycji teraz, czy w formie e-mailowych zapytań. Chciałbym z tego miejsca jeszcze raz podziękować wszystkim instytucjom i osobom, które przyczyniły się swoją pracą do rozstrzygnięcia konkursu. Jesteśmy gotowi i prosimy o pytania, tak jak mówię, w każdej formie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo panu ministrowi za obszerną, rzeczywiście skondensowaną czasowo prezentację. Za co jesteśmy wdzięczni. Otwieram dyskusję.

Na początku chciałbym zwrócić się do pana ministra z kilkoma pytaniami uszczegóławiającymi. Obszernie poznaliśmy cały mechanizm konkursowy, kryteria dotyczące decyzji o przyznaniu dofinansowania. Znamy liczby, jeżeli chodzi o finanse. Natomiast zapytałbym, czy macie państwo już informacje na temat tego, ile osób ten konkurs obejmie? Czy mamy możliwość spojrzenia jakby… Nie mówię tu być może o końcowych, precyzyjnych liczbach, bo te będą znane dopiero po zakończeniu całego procesu, ale mniej więcej, do jakiej liczby osób adresowana jest ta akcja. Jest to pierwsza kwestia, o którą chciałbym zapytać.

Druga kwestia, mamy informacje o wyodrębnieniu do osobnego postępowania i do osobnej procedury – i słusznie – programu wsparcia pobytu, czy wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z Ukrainy, osób z Ukrainy. Jest to zrozumiałe i właściwe. Nato-

miast jest jeszcze jeden kraj w naszym wschodnim sąsiedztwie, który też ma, mówiąc wprost, dość szczególne warunki, jeżeli chodzi o funkcjonowanie. Pytanie moje, jeżeli chodzi o Białoruś, czy mamy już jakieś informacje i na ile je możemy podać? Ponieważ mamy też świadomość warunków, w jakich mniejszość polska tam funkcjonuje, ale być może jakieś zgrubne informacje na temat skali tego programu adresowanego do naszych rodaków z Białorusi. Dziękuję bardzo, jeżeli chodzi o mnie.

Czy ze strony państwa posłów są zapytania? Na razie nie widzę. Jest jeszcze pani przewodnicząca Burzyńska, przepraszam najmocniej. Bardzo proszę.

Poseł Lida Burzyńska (PiS):

Panie przewodniczący, panie ministrze, może nie w formie pytania, tylko takiego podsumowania. Utkwiły mi dwa takie sformułowania żartobliwe, ale one mają bardzo poważny wydźwięk. Pierwsze, że wydatkowane fundusze właśnie z państwa resortu są rozpatrywane w kategoriach uczciwości i w kategoriach dotarcia tak, aby stopa zwrotu, czyli to drugie określenie, miało wymierny skutek. Ponieważ pieniądze polskiego podatnika – a pracuję drugą kadencję w tej Komisji – powinny iść celowo i powinny iść do tych środowisk, które autentycznie interesują się Polską, językiem polskim. Nie może to być sztuczne wydatkowanie, które w konsekwencji nie ma żadnych profitów, mówiąc już takim językiem. Jak na dłoni widać, że pewne działania, m.in. legitymacje uczniowskie uczniów uczęszczających do szkół polonijnych są tego znakomitą sprawą, która sprawdza się w praktyce, nie tylko w teorii. Są to tutaj słowa takiego uznania.

Przede wszystkim muszę powiedzieć, że bardzo ciekawa forma, jeżeli chodzi o letnie szkoły języka polskiego, że uczestnicy tych obozów są z różnych krajów. To jest tak, że wymuszanie na tych młodych ludziach, aby szlifowali, nie tylko przebywali w Polsce, nie tylko przebywali, traktując to jako wypoczynek, ale przede wszystkim, aby wymiernie jak najwięcej uzyskać. Ponieważ to jest takim głównym najważniejszym narzędziem, który powinien przyświecać zarówno państwu, jak i nam, członkom pracującym w Komisji. Nie ukrywam, że pytanie pana przewodniczącego o Białoruś, jeżeli jest pan minister w stanie nam na nie odpowiedzieć, jest bardzo ważne i poruszające, tak samo jak i o Ukrainę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo. Więcej zgłoszeń nie widzę. Bardzo proszę pana ministra.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą Jan Dziedziczak:

Bardzo dziękuję za miłe słowa. Pozwolę sobie odpowiedzieć na zadane przez państwa przewodniczących pytania. Jeśli chodzi o liczbę uczniów, zaokrąglając, nie licząc wychowawców, mówimy o samej młodzieży polskiej ze Wschodu, polonijnej, to jest około 2 tys. osób.

Jeśli chodzi o pomoc rodakom z Ukrainy, kolejne pytanie, to ona jest w tej chwili realizowana tym szybszym trybem, niekonkursowym, z różnych przyczyn i ma budżet do 5 mln zł, więc jesteśmy tutaj przygotowani, żeby… Jesteśmy tu może bardziej też subtelni, liberalni, bo mamy świadomość, że pobyt w Polsce dzieci z Ukrainy ma również obok tych wielu, o których mówiliśmy na dzisiejszym posiedzeniu, ma też charakter, nie chciałbym być źle odebrany, ale terapeutyczny. Jak dziecko jest zabierane z wojny i widzi na własne oczy śmierć, zniszczenia, to pobyt nawet spokojny w lesie, granie w badmintona i codzienne kąpiele w jeziorze, to jest coś, co tym dzieciom jest bardziej potrzebne. Jesteśmy tu dużo bardziej delikatni, jeśli chodzi też o wymogi tego intensywnego programu. Myślę, że się zgodzimy, że trzeba dużo subtelniej traktować kogoś, kto widział śmierć w wieku kilku lat, 13 lat.

Białoruś tak, w ramach tego konkursu, który był dziś omawiany, jest młodzież polska z Białorusi, ale jeśli państwo przewodniczący by się zgodzili, to nawet po zakończeniu konkursu, wspólnie z kolegami z MSZ-etu, z którymi to opracowujemy, to byśmy udzielili informacji takiej może bardziej off the record, znaczy wszystkim państwu zainteresowanym, po zakończeniu transmisji, z oczywistych względów.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo. Jeżeli nie ma więcej pytań, stwierdzam, że Komisja zapoznała się z informacją pełnomocnika rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą na temat wyników konkursu Polonia i Polacy za granicą 2022 – wypoczynek letni.

Czy w sprawach bieżących są pytania? Jeżeli nie, to zapraszam na jutrzejsze posiedzenie Komisji.

W związku z wyczerpaniem porządku obrad zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję.